

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 28 października 2015 roku w sprawie z powództwa R. M. przeciwko D. N., D. B. i A. B. o zapłatę, Sąd Rejonowy w Zgierzu oddalił powództwo.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

1. naruszenie prawa materialnego, a w szczególności:

a) art. 415 k.c. przez błędne przyjęcie, iż zachowaniu pozwanych nie można przypisać rażącego niedbalstwa o stan drzew znajdujących się w bliskiej odległości od drogi i zaniechaniu ich usunięcia, w sytuacji gdy zeznania świadków, notatka policyjna oraz zdjęcia wskazują, iż drzewo które spowodowało, iż M. S. zmienił tor jazdy doprowadzając do uszkodzenia pojazdu C. (...), spadło z nieruchomości stanowiącej własność pozwanych a także, że było drzewem spróchniałym,

b) art. 355 k.c. przez błędne przyjęcie, iż brak działania pozwanych w zakresie usunięcia spróchniałych drzew zagrażających bezpieczeństwu w ruchu drogowym nie stanowiło naruszenia zakazu sprowadzenia skutku, jakim jest przewrócenie drzewa na drogę, a tym samym braku należytej staranności pozwanych o odpowiednie zabezpieczenie drzew rosnących przy drodze na nieruchomości stanowiącej ich własność,

c) art. 361 k.c. przez jego niezastosowanie i w konsekwencji przyjęcie, że powódka nie wykazała związku przyczynowego między zaniechaniem pozwanych a szkodę, w sytuacji gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci zeznań świadków, fotografii z miejsca zdarzenia. Notatki policyjnej, dokumentacji i pism ze Starostwa Powiatowego w Z. wynika, iż drzewo przewróciło się z nieruchomości leżącej po prawej stronie drogi patrząc z O. w kierunku miejscowości G. i na wysokości działki nr (...) stanowiącej własność pozwanych;

d) art. 6 k.c. przez błędne go zastosowanie do ustalonego w sprawie stanu faktycznego i zebranego materiału dowodowego, co doprowadziło do uznania powództwa jako niezasadnego;

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

a) art. 233 § 1 k.p.c. przez sformułowanie na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie błędnego wniosku prowadzącego do uznania, że powódka nie wykazała związku przyczynowego pomiędzy zaniechaniem pozwanych a szkodą oraz ich rażącego niedbalstwa w usunięciu chorych drzew znajdujących się w bezpośredniej odległości od drogi a w konsekwencji nierozpoznania przez Sąd istoty sprawy czyli roszczenia powódki o zapłatę;

b) art. 233 § 1 k.p.c. przez wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających, a to iż powódka nie udowodniła wysokości swoich roszczeń oraz związku przyczynowego pomiędzy przewróconym drzewem a szkodą, skutkiem czego było oddalenie powództwa w sytuacji gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego w szczególności zeznań świadków i opinii rzeczoznawcy powództwo zostało udowodnione;

c) art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zebranego w sprawie tj. z pominięciem zeznań świadków, opinii rzeczoznawcy, notatki policyjnej, pism ze Starostwa Powiatowego w Z., zdjęć złożonych do akt sprawy z których to zeznań i dowodów wynikają wnioski sprzeczne z ustaleniami sądu a mianowicie, że pozwani ponoszą odpowiedzialność za powstałą szkodę;

d) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny materiału dowodowego z pominięciem istotnej części materiału dowodowego tj. zeznań świadków, notatki policyjnej, fotografii z miejsca zdarzenia oraz dokumentów przesłanych przez Starostwo Powiatowe w Z., z których jednoznacznie wynika, iż drzewo spadło z prawej strony drogi patrząc w kierunku z O. do Ł., było spróchniałe i znajdowało się na nieruchomości będącej własnością pozwanych;

e) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczność istotnych ustaleń sądu z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie przez przyjęcie, że powódka nie wykazała, iż drzewo które spadło la drogę patrząc w kierunku z O. do Ł. znajdowało się po lewej stronie (str. 4 uzasadnienia), w sytuacji gdy powódka od początku twierdziła, iż drzewo, które spowodowało zdarzenia spadło z prawej strony drogi patrząc w kierunku z O. do Ł.,

f) art. 233 § 1 k.p.c. przez sformułowanie na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie błędnego wniosku prowadzącego do uznania, że nie wiadomo w którym konkretnie miejscu przewróciło się drzewo, w sytuacji gdy z notatki policyjnej, zeznań świadków oraz zdjęć z miejsca zdarzenia wynika, iż drzewo przewróciło się w odległości ok. 200 metrów od tablicy miasta G.,

a tym samym na wysokości działki nr (...) będącej własnością pozwanych, co wynika z pism ze Starostwa Powiatowego w Z.,

g) art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 231 k.p.c. przez niewskazanie przyczyn, dla których sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej wskazanym przez powódkę dowodom (zeznania świadków) w szczególności tym, które wskazują na to, że przewrócone drzewo było spróchniałe i spadło z nieruchomości znajdującej się po prawej stronie drogi patrząc w kierunku z O. do Ł. a będącej własnością pozwanych, a tym samym pominięcie treści tych zeznań przy dokonanych przez Sąd ustaleniach faktycznych, co uniemożliwia kontrolę orzeczenia;

h) art. 299 k.p.c. poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z przesłuchania pozwanych na okoliczność stanu drzew rosnących na działce nr (...) będącej ich własnością, działań jakie podejmują w celu zabezpieczenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym przed przewracającymi się drzewami;

i) art. 232 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z urzędu \ opinii biegłego z zakresu ds. wyceny pojazdów na okoliczność wysokości poniesionej przez powódkę szkody podczas gdy brak przeprowadzenia tego dowodu w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy doprowadziło do naruszenia podstawowych reguł, którymi kieruje się sąd przy wymierzaniu sprawiedliwości wydając słuszny wyrok zgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy;

j) art. 330 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż powódka nie udowodniła wysokości szkody, w sytuacji gdy strona pozwana nie kwestionowała treści opinii sporządzonej przez rzeczoznawcę majątkowego;

W oparciu o wskazane zarzuty powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa i zasądzenie na rzecz powódki kwoty 5069 zł wraz ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanych na rzecz powódki kosztów procesu według norm przepisanych, stosownie do wyniku sprawy oraz o zasądzenie od pozwanych na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia celem przeprowadzenia pełnego postępowania dowodowego, w tym w szczególności: Przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny pojazdów; Przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron z ograniczeniem do strony pozwanej.

Na terminie rozprawy apelacyjnej strona powodowa podtrzymała dotychczasowe stanowisko procesowe, zaś pełnomocnik pozwanych wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu.

Zaskarżone orzeczenie należało uznać za prawidłowe, stanowiące wynik właściwej oceny zebranego materiału dowodowego. Sąd Okręgowy podziela poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia i w konsekwencji przyjmuje za swoje, uznając za zbędne powielanie ich w treści uzasadnienia.

Na wstępie koniecznym jest odniesienie się do sformułowanych przez skarżącą zarzutów naruszenia przepisów postępowania, gdyż wnioski w tym zakresie z istoty swej determinują rozważania co do pozostałych zarzutów apelacyjnych, bowiem jedynie nieobarczone błędem ustalenia faktyczne, będące wynikiem należyście przeprowadzonego postępowania mogą być podstawą oceny prawidłowości kwestionowanego rozstrzygnięcia w kontekście twierdzeń o naruszeniu przepisów prawa materialnego.

Za niezasadny uznać należy zawarty w apelacji zarzut przekroczenia przez Sąd I instancji granicy swobodnej oceny dowodów, bowiem skuteczna obrona stanowiska skarżącego w tym zakresie wymagałaby wykazania, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego oraz brak jest wszechstronnej oceny wszystkich istotnych dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 1998 r. II UKN 151/98 - OSNAPiUS 1999/15/492; z 4 lutego 1999 r. II UKN 459/98 - OSNAPiUS 2000/6/252; z 5 stycznia 1999 r. II UKN 76/99 - OSNAPiUS 2000/19/732). Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok SN z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00 LEX nr 56906). Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy w sposób należyty wyjaśnił sprawę, a przeprowadzona ocena dowodów jest prawidłowa i odpowiada powyższym kryteriom. Apelacja powódki nie wykazuje uchybień w rozumowaniu Sądu które podważałyby prawidłowość dokonanej oceny. Naruszenie zasad swobodnej oceny dowodów nie może polegać na przedstawieniu przez stronę alternatywnego stanu faktycznego, a tylko na podważeniu przesłanek tej oceny z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna - czego, zdaniem Sądu Okręgowego, skarżąca we wniesionej apelacji nie uczyniła

Wbrew stanowisku strony apelującej, Sąd I instancji słusznie uznał, że ze złożonych do akt dokumentów wynika jedynie, iż działki stanowiące własność pozwanych o numerach ewidencyjnych (...) przylegają do drogi stanowiącej działkę (...) prowadzącej z miejscowości G. w kierunku miejscowości O. i O.. Okoliczność w tym zakresie była między stronami bezsporna. Materiał dowodowy niniejszej sprawy nie pozwalał natomiast na konkretne ustalenie miejsca, w którym doszło do przewrócenia się drzew będących przyczyną kolizji. Tym samym brak było podstaw do przyjęcia, iż drzewa, które przewróciły się na drogę, doprowadzając do wypadku znajdowały się na nieruchomości stanowiącej własność pozwanych. Wniosków w powyższym zakresie wbrew stanowisku apelującej nie można było wyprowadzić z zeznań świadków, notatki urzędowej sporządzonej przez funkcjonariuszy policji, zdjęć z miejsca zdarzenia, czy też dokumentów przesłanych ze Starostwa Powiatowego w Z., z których jak słusznie wskazał Sąd I instancji wynika jedynie plan i podstawa pozyskiwania drewna z nieruchomości pozwanych. Odmienne stanowisko w tym zakresie stanowiło jedynie linię obrony, która nie mogła się ostać.

Trafne było także uznanie przez Sąd I instancji, iż strona powodowa nie udowodniła wysokości dochodzonego roszczenia. Powódka nie przedstawiła bowiem dowodu na okoliczność wartości samochodu sprzed kolizji. Podstawą ustaleń w tym zakresie pomimo przeciwnych sugestii apelacji nie stanowi prywatna opinia sporządzona na zlecenie powódki. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że złożone do akt prywatne opinie biegłych opracowane na zlecenie stron należy jedynie traktować jako wyjaśnienia stanowiące poparcie stanowiska stron. Pomimo przeciwnych sugestii apelacji pozwani zakwestionowali wysokość żądanej kwoty i ciężar dowodu w tym zakresie spoczywał na stronie powodowej zgodnie z art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c.

W tej sytuacji trafnie uznał Sąd Rejonowy, że prywatna opinia jako dokument prywatny nie korzysta z domniemania zgodności z prawdą zawartych w niej twierdzeń o wysokości szkody i nie może stanowić podstawy do ustalenia wysokości szkody. W tym stanie rzeczy okoliczność wykazania wysokości szkody wymagała wiedzy specjalistycznej, a zatem dowodu z opinii biegłego. Wskazać bowiem należy, że jeżeli strona załącza do akt opinię pozasądową i powołuje się na jej twierdzenia i wnioski, opinię tę należy traktować jako część argumentacji faktycznej i prawnej

przycyżanej przez stronę. Gdy zaś strona składa opinię pozasadową z intencją uznania jej za dowód w sprawie, wówczas istnieją podstawy do przypisania jej także znaczenia dowodu z dokumentu prywatnego (art. 245 k.p.c.). Jednakże pozasadowa opinia jako dokument prywatny stanowi jedynie dowód tego, że osoba która ją podpisała wyraziła zawarty w niej pogląd. Nie korzysta natomiast z domniemania zgodności z prawdą zawartych w niej twierdzeń (por. wyr. SN z 15.01.2010, I CSK 199/09, Lex nr 570114). Opinia pozasadowa złożona przez stronę powodową z intencją uznania jej za dowód w sprawie i zawarte w niej twierdzenia w zakresie wysokości szkody mogłyby się stać podstawą ustalenia wysokości szkody poniesionej przez powódkę tylko w razie ich przyznania (art. 229 k.p.c.) albo braku zaprzeczenia przez stronę pozwaną (art. 230 k.p.c.). Taka zaś sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie. Strona pozwana zakwestionowała wysokość dochodzonego roszczenia, co spowodowało, iż zawarte w opinii prywatnej twierdzenia nie mogły stanowić podstawy ustalenia wysokości szkody i w tym zakresie istniała konieczność złożenia wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, który jak wskazuje materiał dowody nie został złożony. Zważyć również należy, iż strona powodowa, reprezentowana przez fachowego pełnomocnika procesowego miała niewątpliwie możliwość skutecznego złożenia wniosku w tym zakresie. Jednocześnie jak wynika z akt sprawy, Przewodnicząca pouczyła powódkę o konieczności udowodnienia okoliczności z których wywodzi skutki prawne oraz dostępnych środkach dowodowych, w tym opinii biegłego sądowego (k. 127 akt sprawy). Niemniej jednak strona powodowa nie wniosła o przeprowadzenie wskazanego dowodu, co musiało skutkować uznaniem przez Sąd I instancji nieudowodnienia wysokości roszczenia, które w ocenie Sądu Okręgowego było uznaniem w pełni uprawnionym. Powyższe okoliczności przesądzają zatem o bezzasadności zarzutu naruszenia art. 230 k.p.c. (a nie art. 330 k.p.c., jak prawdopodobnie omyłkowo wskazała strona apelująca).

Nie zasługiwał również na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 zdanie drugie k.p.c. poprzez brak przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z urzędu. Przede wszystkim obowiązek wskazania dowodów potrzebnych do rozstrzygnięcia sprawy obciąża strony. Możliwość dopuszczenia przez sąd dowodu nie wskazanego przez strony nie oznacza, że sąd obowiązany jest zastąpić własnym działaniem bezczynności strony. Jedynie w szczególnych sytuacjach procesowych o wyjątkowym charakterze sąd powinien skorzystać ze swojego uprawnienia do podjęcia inicjatywy dowodowej (wyrok SN z 5.11.1997 r. III CKN 244/97, OSNC 1998, z. 3 poz. 52). Sąd może dopuścić dowód nie wskazany przez strony, ale nie ma takiego obowiązku (por. wyrok SN z 7.07.1999, II CKN 417/98, Prok. i Pr 1999/11-12/35; wyrok SN z 15.12.1998, (...) 944/97, Prok. i Pr 1999/11-12/38/). Sąd Okręgowy podziela pogląd, że korzystanie przez sąd z uprawnienia o którym mowa w art. 232 zd. drugie k.p.c. powinno mieć charakter wyjątkowy i powinno być stosowane w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Dopuszczenie dowodu z urzędu może prowadzić bowiem do naruszenia zasady równości i bezstronności sądu. W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie nie zachodził wyjątkowy i szczególnie uzasadniony przypadek uzasadniający dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z urzędu. Przede wszystkim powódka nie jest osobą nieporadną, gdyż prowadzi działalność gospodarczą. Ponadto została pouczona o konieczności udowodnienia okoliczności z których wywodzi skutki prawne oraz dostępnych środkach dowodowych, w tym opinii biegłego sądowego. W toku postępowania ustanowiła profesjonalnego pełnomocnika do reprezentowania w niniejszej sprawie, co z reguły wyłącza prowadzenie dowodów z urzędu. Pełnomocnik powódki składał liczne wnioski dowodowe, zastrzegając sobie prawo do zgłaszania dalszych wniosków dowodowych, które uzależnił od zapoznania się z dokumentacją, zeznaniami świadków, a także od stanowiska pozwanych. Niemniej jednak nie złożył stosownego wniosku dowodowego, w sytuacji, gdy strona pozwana w toku procesu konsekwentnie kwestionowała wysokość szkody. W tej sytuacji profesjonalny pełnomocnik powódki musiał sobie zdawać sprawę z tego, że prywatna opinia biegłego nie może stanowić podstawy wyliczenia wysokości szkody.

Całkowicie bezzasadny był zarzut naruszenia art. 299 k.p.c. Przede wszystkim wskazać należy, że wnioski dowodowe powódki nie zostały ukierunkowane na wykazanie stanu drzew rosnących na działce nr (...) będącej własnością pozwanych i nie podlegały jakiegokolwiek weryfikacji dowodowej, a przy tym okoliczności w tym zakresie nie były sporne między stronami. Jak wynika z akt sprawy Sąd I instancji dopuścił dowód z przesłuchania stron na okoliczność przyczyn i skutków przedmiotowego wypadku, wzywając strony do osobistego stawiennictwa pod rygorem pominięcia dowodu z ich zeznań (postanowienie – k. 127-128). Nieprzesłuchanie pozwanych nastąpiło zaś z przyczyn niezależnych od Sądu i wobec ich niestawiennictwa, Sąd ograniczył dowodów z przesłuchania stron w trybie art. 302 k.p.c.

do przesłuchania powódki. W niniejszej sprawie postępowanie dowodowe zmierzało na wykazanie, iż drzewa, które przewróciły się na drogę, doprowadzając do wypadku znajdowały się na nieruchomości stanowiącej własność pozwanych, jako że pozwani kwestionowali powyższą okoliczność. Zebrany zaś materiał dowodowy nie potwierdził słuszności tezy pozwu w tym zakresie, co czyniło zbędnym prowadzenie postępowania w zakresie wskazywanym w apelacji.

Powyższe rozważania prowadzą do uznania kolejnego zarzutu, tj. naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 231 k.p.c. za bezzasadny. Okoliczności wskazywane przez stronę apelującą nie podlegały weryfikacji dowodowej i nie stanowiły podstawy rozstrzygnięcia. Podstawą oddalenia powództwa stanowiło bowiem uznanie przez Sąd I instancji braku wykazania przez stronę powodową, iż drzewa, które przewróciły się na drogę, doprowadzając do wypadku znajdowały się na nieruchomości stanowiącej własność pozwanych. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera wszystkie elementy wymienione w tym przepisie, a mianowicie Sąd Rejonowy wskazał podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, wymienił dowody, na których się oparł ustalając stan faktyczny, wyjaśnił również podstawę prawną wyroku. Treść uzasadnienia orzeczenia umożliwia również dokonanie kontroli toku wyводу, który doprowadził do jego wydania.

Przesądając o bezzasadności wskazanych powyżej zarzutów, odnoszenie się do pozostałych zarzutów naruszenia norm prawa materialnego, tj. art. 415 k.c., art. 355 k.c., art. 361 § 1 k.c. oraz art. 6 k.c. należało uznać za bezprzedmiotowe, jako że ustalony przez sąd drugiej instancji stan faktyczny, będący podstawą zaskarżonego wyroku, nie budzi zastrzeżeń, a zatem jest niezbity i niepodważalny i nie został skutecznie zakwestionowany rozpoznawaną apelacją.

Z tych względów, skoro apelacja nie znajduje uzasadnionych podstaw, należało ją na podstawie art. 385 k.p.c. oddalić.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i zasądzono od powódki solidarnie na rzecz pozwanych kwotę 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym ustaloną na podstawie § 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013.461 j.t.) w zw. z §21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015.1800).